

Trzy pokolenia Natanków żeglują po oceanach

- W latach 80. bracia Natankowie z Nowego Sącza zbudowali jacht pełnomorski Nekton
- To był początek wielkiej przygody morskiej, która trwa do dziś. Jacht wciąż jest na wodzie

Reportaż

Nowy Sącz

Wojciech Chmura
wchmura@gk.pl

W sierpniu wrócił do domu, do Kanady, po trwającej ponad cztery lata wyprawie dalekomorskiej jachtem Nekton. Łukasz Natanek. Łukasz ma 29 lat, jest wnukiem mieszkającego w Nowym Sączu Franciszka Natanka, sternika jachtowego, od którego pasji żeglarskiej zaczęła się wielka przygoda na wodzie rodziny Natanków, dziś w większości mieszkających za oceanem w Toronto. Łukasz odwiedził kilka dni temu swojego dziadka w domu przy ulicy Kwiatowej, gdzie prawie trzydzieści lat temu jego ojciec Tadeusz z dwoma swoimi braćmi, Gerardem i Wiesławem, oraz przyjacielem Danielem Nogasem, zbudowali w ogródku pełnomorski jacht o nazwie Nekton. To właśnie tym jachtem Łukasz żeglował po oceanach świata, opływając dwa lata temu w czasie swojej najdłuższej wyprawy morskiej przylądek Horn zwany Moutz Everestem morskich podróżników. Teraz Łukasz zawiązał na kolejny kilka lat do służby portu o nazwie nomen omen Łódź, gdzie pod czujnym okiem dziadka Franciszka ma zamiar studiować medycynę

i zostać lekarzem stomatologiem. Czy to koniec jego przygód z morzem? Łukasz zapewnia, że za żadne skarby przygód morskich się nie wyrzeknie. - Będę się starał połączyć pasję żeglowania z pracą stomatologa. Chodzi mi po głowie misja w korpusie „lekarzy bez granic”, noszących pomoc potrzebującym w różnych częściach świata - ujawnia swoje marzenia sędziwi wilk morski. Jego przyjazd do Nowego Sącza odświeżył dziadka pamięć. Popłynęła opowieść o czasach, kiedy Łukasz był brzdącem pętającym się wśród olinowania żagłówek pędzonej wiatrem od leżiorze Roznowskim.

- Nasza przygoda z żeglarstwem zaczęła się w latach 60. ubiegłego stulecia - opowiada senior rodu sędziwych żeglarzy, Franciszek Natanek. - Kupiliśmy z żoną żagłówek i każdą wolną chwilę, każdy weekend spędzaliśmy na Jeziorku Roznowskim. Pływałem z trójką synów. Od najmłodszych lat uczyli się żeglarstwa. Najstarszy Tadeusz zrobił jako pierwszy stopień żeglarski, później w odstępie kilku lat uprawianie do żeglowania zdobywali Gerard i Wiesiek. - opowiada

Gdy powstawał jacht sąsiedzi byli przerażeni myśląc, że Natankowie robią złomowisko

pan Franciszek. Kilkunastoletni chłopcy zapalali się na legendarny jacht sędziwi Dunajec, odbyli nim wiele rejsów. Pewnego dnia doszło do wniosku, że muszą mieć własny jacht. - Szczytem marzeń młodych podobnie zresztą jak dziś, była budowa domu, a oni postanowili wszystkie pieniądze włożyć w budowę jachtu pełnomorskiego - uśmiecha na samo wspomnienie tego szalonego pomysłu tata trzech żłakoniowych przygód żeglarzy. Dni budowa stalowego 17-metrowego kolosa we własnym ogrodzie byłaby czymś absolutnie niezwykłym, a co dopiero w latach 80. - Czemu nie budujecie domu - próbował przemówić chłopakom do rozsądku tata Franciszek Usłyszał od jednego z nich, Tadeusza, że dom, w którym mieszkają, to jest jego dzieło, a ten jacht, to będzie ich wspólne dzieło.

Jacht powstawał w małym przydomowym ogródku o rozmiarach przy Kwiatowej od 1985 roku. Chłopcy ścigali się najpierw z Gdyni ogromne metalowe wręgi, całe ożebrowanie jachtu.

- Sąsiedzi byli przerażeni, bo myśleli, że będziemy obok domu instalować złomowisko złomu - śmieje się pan Franciszek. Następnie zaczęli gromadzić podkłady kolejowe, zwoził szyny i czteromilimetrowe blachy na burty, co oczywiście sąsiadów dobiło psychicznie. Uspekoli się dopiero wtedy, gdy z tego chaosu zaczął się wyłaniać kształt przypominający

► Łukasz Natanek (w środku) podczas czteroletniej wyprawy, w drodze do Australii z kolegami Henrykiem i Karolem. Trzymają złowioną potężną koryfenę, rybę o wspaniałym mięsie. Uratowała życie niejednym rozbitkom

łódź. Do budowy potrzebne były nie tylko materiały, których zdobycie w PRL-u graniczyło z cudem, ale i pieniądze. Gerard studiujący medycynę wziął urlop dziekański i wyjechał do pracy do Kanady. Stał się był dopyty kasy.

Starszy Tadeusz, na studiach weterynaryjnych też zrobił sobie luz i z determinacją rzucił się do pracy nad dziełem życia. - Trzeba przystać, że wszyscy dokoła, łącznie z Polskim Związkiem Żeglarskim w Nowym Sączu, który wystawiał wiele faktur na siebie, po pierwszym szoku patrzyli na te zmagania zyczliwie i pomagali, jak mogli. Słyszeli, że studenci budują jacht, żeby pływać po morzu i ogromnie im kibicowali. Ściągnięty z Kolskiego szutnik wykonywał roboty wewnątrz konstrukcji, zatrudniony mechanik okrętowy montował silnik - wylicza Franciszek Natanek.

Odpłynęli z Sącza w świat

Po pięciu latach jacht był gotowy. Na czolowej lawecie został zaciągnięty do Szczecina, gdzie w kwietniu 1990 roku został zwodowany. Matką chrzestną pływającego skarbca była mama chłopów, pani Alicja. - Popłynąłem z Gerardem i kolegami żeglarzami do Toronto. Do wybrzeży Francji, Nektona jako kapitan prowadził wspaniały żeglarz, Ziemoł Ostrowski. Od Francji ja przesiadłem stery - opowiada Tadeusz Natanek. To było praktycznie jego pożegnanie z ojczyzną, bo po kolei rodzina osiedlała się na terenie Kanady. - Jachtowi nadano imię Nekton. To określenie wśród żeglarzy jest miane - wyjaśnia Łukasz, którego ogorzyła twarz nosi jeszcze ślady opalenizny zakonserwowanej morską bryzą. - W przeciwieństwie do drobnego planktonu unoszonego prądami morskimi,

nekton oznacza wszystkie istoty żywe pływające w oceanach, potrafiące żeglować i oprzeć się prądom morskim.

W naszym przypadku to nazwa symboliczna - dodaje Łukasz. Nekton zbudowany na wzór jednego z typów jachtów amerykańskich, do 2004 roku pływał po wielkich jeziorach kanadyjskich. Wtedy jego uroda, możliwości i bezpieczeństwem zachwycił się pływający z rodziną pan Franciszek. W 2004 roku Tadeusz z żoną Anną, Gerard z żoną Katarzyną, wnuki: Łukasz, Julia i Jasi wypłynęli przez Atlantyk na dwa miesiące na Grenlandię. Podróż rodzinna była przygotowaniem do wyprawy w 2006 roku, kiedy to Natankowie zdecydowali się na przepłynięcie

Nekton oznacza wszystkie żywe istoty w oceanach mogące oprzeć się prądom wodnym

Mogę sobie wyobrazić, tylko właściciele takiego stalowego jachtu mieliby bardzo poważne problemy z dopłynięciem do żeglugi. Na przeszkodzie stanęłyby różne atesty, certyfikaty, dokumenty dopuszczające do użytku: blachy na burty

► **Czy wśród sąsiedzi jest wielu żeglarzy morskich?**

Rodzina Natanków, pod względem ikastności czynnych żeglarzy jest wyjątkowa. Ale wielu sąsiedzi wypuszczają się na morze: ocean, jak choćby kapitan Zygmunt, czy rzeźbiący ju kapitan Serwili.

► **Odnajdźcie się zainteresowani sąsiedzi żeglowaniem?**

Tu akurat sprawa jest prosta. Sądeczka nieodjeżdża po II wojnie światowej zuchła się na Jeziorku Roznowskim. Kto żyje budował żagłówek. Powstała wtedy nazwa: narcerska drużyna wodna

Rozmowa

Dziś taki jacht nie zostałby dopuszczony do żeglugi

Rozmowa z nastorem sądeczkiego żeglarstwa, Tadeuszem Zyglowiczem

► **Co Pan sądzi o wyścigach młodych Natanków?**

Widziałem jak spawali ten jacht. To było niewzruszenie odwarte, powiedzialym rewolucyjne przed sieciajcie. Nie mam podobnego przykladu w historii sądeczkiego żeglarstwa.

► **Wyobraża Pan sobie dziś konstruowanie podobnego jachtu?**

Mogę sobie wyobrazić, tylko właściciele takiego stalowego jachtu mieliby bardzo poważne problemy z dopłynięciem do żeglugi. Na przeszkodzie stanęłyby różne atesty, certyfikaty, dokumenty dopuszczające do użytku: blachy na burty

► **Czy wśród sąsiedzi jest wielu żeglarzy morskich?**

Rodzina Natanków, pod względem ikastności czynnych żeglarzy jest wyjątkowa. Ale wielu sąsiedzi wypuszczają się na morze: ocean, jak choćby kapitan Zygmunt, czy rzeźbiący ju kapitan Serwili.

► **Odnajdźcie się zainteresowani sąsiedzi żeglowaniem?**

Tu akurat sprawa jest prosta. Sądeczka nieodjeżdża po II wojnie światowej zuchła się na Jeziorku Roznowskim. Kto żyje budował żagłówek. Powstała wtedy nazwa: narcerska drużyna wodna

ROZMAWIŁ: W. CHMURA

Tarcza dla drugiego LO i sądeckich ratowników GOPR

Nowy Sącz

Podczas wtorkowej sesji Rady Miasta społeczność II LO odebrała Tarczę Herbową. Radni przyznali też do odznaczenia sądeckiej sekcji GOPR.

Wojciech Chmura
wchmura@gk.pl

Dyrektorka II LO w Nowym Sączu, Dorota Smaga, odebrała z rąk przewodniczącego Rady Miasta, Jerzego Wituszyskiego, przyznanej jesienią

2013 roku przez radnych Tarczę Herbową „Za służbę dla miasta Nowego Sącza”. Uroczystość inaugurowała wtorkową sesję. Odbyła się z pełnym ceremoniałem wprowadzenia i udekorowania Tarczą sztandaru szkoły z patronką Marią Konopnicką. Salę ratuszową wypełniło grono pedagogiczne i młodzież szkolna. Odczytano też stosowną laudację, która była podstawa ubiegłorocznej uchwały. Niedawno sądeckie II LO obchodziło 110 rocznicę istnienia. Za początkowali je w 1903 roku Wincenty Tyran, Apolinary Ma-

► Jerzy Wituszyski, w asyście dyrektorki szkoły, dekoruje sztandar Tarczą Herbową

czuga i Bronisława Loschówna założeniem Prywatnej Szkoły Żeńskiej, późniejszego Gimnazjum Żeńskiego i LO. Po II wojnie światowej i okresie naucaenia na tajnych kompletach wznowiło jawną edukację już 1 lutego 1945 roku. Dziś II LO należy do czołówek szkół średnich nie tylko w mieście, ale i w regionie. Nie musi zabiegać o uczniów. W roku szkolnym 2012/2013 utworzono tu aż 13 klas pierwszych. Obecnie uczy się w nim ok. 900 uczniów w 30 oddziałach. Szkoła szczerzy się licznym gronem laureatów

olimpiad przedmiotowych. Współpracuje z podobnymi placówkami w kraju i za granicą. Jak stwierdzono w uzasadnieniu odznaczenia, szkoła jest ambasaderem Nowego Sącza i Sądeczyny. Na tej samej sesji radni podjęli uchwałę przyznającą także samo odznaczenie sądeckiej sekcji kryniczkiej grupy Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Sekcja powstała 56 lat temu. Liczy 52 ratowników ochotników i 5 kandydatów. Sądecy ratownicy biorą czynny udział w wyprawach ratowniczych i poszukiwawczych.

W uzasadnieniu dla przyznania Tarczy Herbowej podkreślono została społeczna ranga tej służby i zacytowano fragment przyrzeczenia składanego przez ratowników GOPR: „Dobrowolnie przyrzekam pod słowem honoru, że polki zdrow będę, na każde wezwanie naczelnika lub jego zastępcy - bez względu na porę roku, dnia i stan pogody - stawię się w oznaczonym miejscu i godzinie, i udam w góry celem niesienia pomocy ludziom jej potrzebującym”.

Betonowym orłem w Siennej zajmą się uczniowie

Sienna

Podczas II wojny światowej harcerze zaopali go ziemią, żeby ukryć przed niszczącymi symbolami polskości Niemcami. Dziś zapominamy zarósł trawą.

Jerzy Cebula
j.cebula@gk.pl

Tydzień temu pisaliśmy o wykutym w kamieniu orle z Zabełcza. Mieszkańcy Siennej informują, że też mają swoje kamienne godło. Pamiętajcie sprzed

II wojny światowej. Znajduje się przy krętej drodze z Nowego Sącza do Gródka nad Dunajcem. W Siennej, na zboczni obok niewielkiego drzewa, pośród wysokiej trawy i krzewów prześwituje biel. - To jest nasz polski orzeł - mówi Marek Jurkowski. To pamiątka sprzed wojny. Z opowieści starszych mieszkańców wsi wynika, że to dzieło budowniczych drogi, odlanej z betonu w latach 30. XX wieku. Przetwał wojenne zwierzuchy dobrze chroniony przez łąkę porastającą szczyt. - Przez kilka lat zajmowałem się kon-

► Marek Jurkowski: Spod trawy widać zarys orla odlanego z betonu przez robotników drogowych w latach 30. XX wieku

serwowaniem orła. Niestety nie wszystkim się to podobało, więc przestałem. Dzisiaj orzeł jest zarosnięty i niewidoczny. Szkoła - mówi Marek Jurkowski.

Historię orła przypominała wielokrotnie nieżyjąca już przewodnicząca, skarbnica wiedzy o Sądeczynie, Irena Styczyńska, pochodząca z Siennej.

- W czasie wybuchu wojny mieszkaliśmy już w Nowym Sączu, ale z grupą harcerzy postanowiliśmy ratować nasze godło w Siennej przed Niemcami. No-

ca zasypaliśmy je ziemią i darnią. Niemcy go szukali, ale nie znaleźli - wspominała.

Po wojnie obiekt został odsłonięty. Ostatnio zainteresowali się nim samorząd gminy. - Najlepszym rozwiązaniem będzie powierzenie opieki nad orłem uczniom z Siennej - uważa Józef Tobiasz, wójt gminy Gródek nad Dunajcem. - Ten niewielki teren należało uporządkować, ogrodzić i postawić tablicę z informacją o historii tego orła. Szybko podejmijmy odpowiednie decyzje - deklaruje wójt Tobiasz. ●